

Løpende oversikt over folkehelsen 2025

Løpende oversiktsarbeid innebærer å følge jevnlig med på ulike kilder til informasjon, vurdere informasjonen og utforme grunnlag for beslutninger og eller tiltak i kommunens arbeid. Arbeidet er koblet til [oversiktsdokumentet](#) som utarbeides hvert fjerde år. Dette er en rapport for løpende oversikt 2025.

I 2024 ble det i oversiktsdokumentet vedtatt 5 hovedutfordringer i Karmøysamfunnet:

1. Demografiutfordringen – eldre versus yngre
2. Sosial ulikhet i helse
3. Ungdom og fritid
4. Grupper som har falt utenfor, eller som har økt risiko for å falle utenfor
5. Helse – fysisk aktivitet og psykisk helse

Oppsummering av løpende oversikt 2025

Folk flest i Karmøy kommune opplever god helse og livskvalitet. Mange faktorer er med på å gjøre Karmøy kommune til en god kommune å vokse opp i. Blant annet har vi en stor og engasjert frivillig sektor, god tilgang til turområder og gode boforhold. Samtidig har vi utfordringer som er viktige å belyse.

Vedvarende lavinntekt

- Økte i Karmøy frem til 2017/2019, har gått noe ned siden. Karmøy har færre barn som vokser opp i lavinntekt enn landet som helhet. Den siste tiden hvor priser har økt, har nok flere opplevd å ha det vanskeligere økonomisk.
- Økonomi spiller en viktig rolle for helse, trivsel og livskvalitet, og er med på å skape de sosiale ulikhetene som går i arv. Tall fra folkehelseundersøkelsen i Rogaland viser hvordan dette henger sammen. F.eks. for de som har det vanskelig økonomisk trives kun 35% i nærmiljø, versus 80% for de som har det lett økonomisk. Samme ser man på livskvalitet, 7% versus 45%. Samme tendenser ser en på utdanningsnivå, noe som er lavere i Karmøy enn andre sammenlignbare kommuner.

Mottakere av uføreytelser

- Utsatt gruppe helsemessig. Øker gradvis i Karmøy kommune. I alderen 18-66 år mottar 15,7% uføretrygd i 2023 (gjennomsnittet for landet er 13,4%). Karmøy ligger også over landsgjennomsnittet når det kommer til unge uføre (18-29 år) 6,8% versus 5,3%.
- Det er flere kvinner (19%) enn menn (12,5%) som mottar uføretrygd i Karmøy.
- For å løse fremtidens utfordringer er en helt avhengig av at flere kommer seg ut i arbeid. Forebygging starter tidlig – foreldre, barnehage og skole.

Trivsel på skolen

- Karmøy har over lengre tid skåret dårligere på trivsel på skolen enn landsgjennomsnittet. Det varierer noe mellom kullene, skoleåret 23/24 sank trivsel for 7. trinn, men er forbedret igjen skoleåret 24/25 - og ligger nå på 88%. Når det gjelder 10. trinn har vi hatt en positiv utvikling, etter å ha skåret betraktelig dårligere over tid, og ligger vi nå på 82% som trives.
- Forskere kobler mistrivsel på skolen til skjermbruk (utenfor skoletid) og psykiske plager. De som er mest fornøyde på skolen er de som bruker minst tid foran skjermen på fritiden. En kan ikke si hva som påvirker hva, men det er en klar sammenheng.

Mobbing på skolen

- Karmøy kommune ligger noe under landsgjennomsnittet når det gjelder mobbing på skolen. Mobbetall for 7. og 10. trinn har økt de siste skoleårene i Karmøy (19/20-23/24), men er redusert i skoleåret 24/25 (7. trinn: 6,7% og 10. trinn 4,7%).
- Mobbing er en av de viktigste risikofaktorene for psykiske plager og lidelser for barn og unge.

Meldinger til barnevernet og barn med barnevernstiltak

- Meldinger til barnevernet og barn med tiltak kan gi et bilde på oppvekst- og levekår i kommunen.
- Antall meldinger til barnevernet har økt kraftig de siste årene, i 2023 var det 982 meldinger. Andelen barn med tiltak er likevel redusert over tid. I 2023 var 3,3% av barna 0-17 år som hadde tiltak.
- En forklaring på dette er at det kan være noen barn og unge som genererer en større andel meldinger. Terskelen for å melde til barnevernet er nok også blitt lavere.

Ungdom og fritidsaktivitet

- Fritidsaktiviteter er en viktig beskyttelsesfaktor for barn og unge. Andelen barn og unge som er med i fritidsaktivitet ble kraftig redusert etter pandemien, 67% i 2016, mot 58% i 2022. Nye tall kommer til våren.
- Antall medlemmer i idrettsorganisasjoner har økt igjen etter pandemien, og er høyere nå enn før pandemien, 10 128 medlemmer (barn, unge og voksne).

Fysisk aktivitet og skjermtid

- Fysisk aktivitet er en viktig investering i god trivsel og helse for alle.
- Nasjonale tall viser at kun 3 av 10 voksne oppfyller anbefalingene for fysisk aktivitet. Noe av det samme ser man for ungdommer og unge voksne i Karmøy kommune, for mange er lite fysisk aktive.
- I Karmøy kommune bruker 47% av ungdommene mer enn fire timer på skjerm daglig – utenom skoletid.

Sykdomsbildet

- Karmøy kommune ligger høyere enn landsgjennomsnittet på:
 - o Overvekt og fedme
 - o Hjerte- og karsykdom
 - o Kreft
 - o Diabetes type 2
 - o Muskel- og skjelettlidelser
- Psykiske plager og lidelser: Over tid har det vært en økning, særlig i de yngre aldersgruppene, men ligger noe under landsgjennomsnittet.
- Legemiddelbruk: Karmøy kommune ligger høyere enn gjennomsnittet på bruk av flere medikamenter, blant annet antidepressiva, til tross for at vi ligger lavere enn gjennomsnittet på andel som var i kontakt med primærhelsetjenesten pga. psykiske plager og lidelser.

Utenforskap

- Kobles flere av disse indikatorene sammen ser en at flere har risiko for å havne utenfor f.eks: dårlig økonomi, unge uføre, økning av psykiske lidelser. Ensomhet, ikke mestring på skolen, ikke fritidsaktivitet gir større risiko for utenforskap og kriminalitet.
- Det har vært en økning av ungdom som begår alvorlig og gjentatt kriminalitet (særlig bekymring for de under 15 år). Dette har store konsekvenser for samfunnet, og det er alltid en fare for rekruttering.

- Rundt 16 millioner kr. koster hver ungdom (i løpet av livet) som faller utenfor utdanning og arbeid.